

РЕШЕНИЕ

№ 21393

гр. София, 28.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 56 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и осми ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Н. Д. С. М.

при участието на секретаря П. Н. Н.
като разгледа докладваното от Н. Д. С. М. Гражданско дело №
20231110103815 по описа за 2023 година

Производството е образувано по предявени от М. Г. Б. срещу Академия на МВР като предпочитан ответник, а при условията на евентуалност – срещу Министерство на вътрешните работи, субективно съединени при условията на евентуалност осъдителни искове с правно основание **чл. 181, ал. 1, пр. 2 ЗМВР** за заплащане на сумата **4320 лева**, представляваща неизплатена легова равностойност на храна за периода от 10.12.2019 г. до 10.12.2022 г., ведно със законната лихва, считано от предявяването на иска – 24.01.2023 г., до окончателното плащане на сумите.

Ищецът М. Г. Б. твърди, че с предпочитания ответник Академия на МВР били обвързани от валидно служебно правоотношение, по силата на което заемал длъжността „старши експерт“ (началник на курс) към Факултет „Пожарна безопасност и защита на населението“. Твърди, че през периода от 10.12.2019г. до 10.12.2022г. не му била предоставяна полагащата му се безплатна храна, нито била заплатена леговата ѝ равностойност (чл. 181, ал. 1 ЗМВР) в размер на 4 320 лева. Счита, че Наредба № 8121з - 773/01.07.2015г. за условията и реда за осигуряване на храна или леговата □ равностойност на служителите от МВР министърът неправомерно ограничил кръга на правоимащите служители, като изключил тези по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР, за което твърди да е в противоречие с разпоредбата на чл. 181 ЗМВР. Поради това ищецът иска ответникът Академия на МВР да бъде осъден да му заплати сумите, ведно със законната лихва от депозирането на исковата молба в съда до окончателното им погасяване, а при условията на евентуалност – ако бъде отхвърлен иска срещу първоначалния ответник, да бъде осъден евентуалният ответник МВР да заплати на ищеца претендираните в настоящото производство суми.

Ответникът Академия на МВР оспорва иска като предявен срещу нелегитимиран ответник, като сочи, че правоотношението на ищеца е възникнало с МВР, а единствено мястото на изпълнение на държавната служба е АМВР. При условията на евентуалност оспорва иска като неоснователен и поради съображение, че сумата за храна е включена в определеното и изплащано на ищеца трудово възнаграждение.

Ответникът Министерство на вътрешните работи оспорва иска, като твърди, че служебното правоотношение е възникнало с Академия на МВР. Поддържа, че сумата за храна е включена в определеното и изплащано възнаграждение на ищеца, което не е била намалено след преназначаването му по силата на § 69 ПЗР към ЗИДЗМВР (в сила от 01.02.2017 г.) на служебно правоотношение по ЗДсл, но същата не е изведена в отделно перо.

Съдът, след като взе предвид доводите на страните, и като обсъди събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност, приема за установено от фактическа страна следното:

От приложена по делото Заповед № 8121К-****/02.02.2017 г., се установява, че ищецът М. Г. Б. е назначен на основание чл. 9 ЗДСл и § 69 ПЗРЗИДЗМВР за държавен служител на длъжност Старши експерт към Факултет „Пожарна безопасност и защита на населението“ при Академия на МВР. От същата се установява, че ищецът има статутът на държавен служител по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР, в какъвто смисъл и приложената по делото служебна бележка /л. 9/.

Съгласно Заповед № 8121з-****/28.12.2018 г., Заповед № 8121з-****/31.12.2019 г., Заповед № 8121з-211/20.02.2020 г., и Заповед № 8121з-1723/31.12.2021 г. на Министъра на вътрешните работи е определена левовата равностойност на храна в размер на 120 лв. месечно за служителите на МВР по чл. 142, ал. 1, т. 1 и 3 и ал. 3 ЗМВР съответно за 2019, 2020 г., 2021 г. и 2022 г.

За изясняване на спорните въпроси по делото от фактическа страна е изготвено заключение по съдебно-счетоводна експертиза. Вещото лице е посочило, че в размера на изплащаното на ищцата служебно възнаграждение не е включена сумата за безплатна храна по смисъла на чл. 181, ал. 1 ЗМВР. В заключението е посочено, че не са налице данни за изплащане на ищцата на левовата равностойност на храна по чл. 181, ал. 1 ЗМВР. Вещото лице е посочило в своето заключение, че месечното възнаграждение в процесния период се състои от отделни компоненти наречени начисления – основна месечна заплата, други начислени допълнителни възнаграждения по отделни пера – СУЦ, отсъствия, награди, облекло. Според експерта, в размера на основната заплата няма включено доволствие, като начисления и изплащани възнаграждения се обложени с данък 10 %. Не са облагани с данък сумите за общо заболяване, дрехи, както и суми за награди.

При така установеното от фактическа страна, съдът намира от правна страна следното:

По предявения главен иск с правно основание чл. 181, ал. 1, пр. 2 ЗМВР:

По иска с правно основание чл. 181, ал. 1, пр. 2 ЗМВР в тежест наче през процесния период между страните е съществувало валидно служебно правоотношение, по силата на което е бил служител на АМВР, респективно на МВР, че в негова полза е възникнало вземане за левовата равностойност на безплатната храна по чл. 181, ал. 1 ЗМВР, както и размер на същата.

В тежест на всеки от ответниците при доказване на горните факти е да докаже положителния факт на заплащане на претендираното обезщетение, включително да установи, че левовата равностойност на храната по чл. 181, ал. 1 ЗМВР е включена като компонент в индивидуална основна заплата на ищеца.

При така разпределената доказателствена тежест, съдът намира, че искът е **основателен**. Съображенията за това са следните:

Първият спорен въпрос от правна страна по делото касае материалната легитимация на всеки от ответниците.

Съгласно разпоредбите на чл. 158, т. 2 от ЗМВР и чл. 227 от ЗМВР, орган по назначаване и прекратяване на служебните правоотношения на държавните служители по чл. 142, ал. 1, т. 2 от ЗМВР, какъвто е ищецът, е Министърът на вътрешните работи. Съдържанието на служебното правоотношение между страните са взаимните права, задължения и компетентности, в това число определяне и изплащане на възнаграждение, подsigуряване ползването на платен отпуск, осигуряване на служителя, изплащане на обезщетения и други, като тези служебни правоотношения се осъществяват чрез структурата или звеното, в което служи държавния служител. Надлежен ответник по исковете за възнаграждение и обезщетения, свързани с изпълнението на служебните правоотношения на служителя е съответната служба, учреждение или поделение, в което служителят е назначен, независимо от органа по назначението. Правилото на чл. 61, ал. 2 КТ, съгласно което когато трудовият договор се сключва с по-горестоящия на работодателя орган, трудовото правоотношение се създава с предприятието, в което е съответната длъжност, е приложимо по аналогия при действието на Закона за държавния служител, когато трудовото правоотношение възниква от акт на компетентен за назначението орган, който е част от структурата на едно учреждение, но служебното правоотношение се осъществява в рамките на друго учреждение /така Решение № 11/27.01.2016 г. по гр.д.№ 3330/2015 г. на ВКС, ГО/. Така и по аргумент от чл. 6, ал. 1 от ЗДСл вр. с чл. 158, т. 2 от ЗМВР вр. чл. 142, ал. 1, т. 2 от ЗМВР, следва, че материално пасивно легитимиран субект е посоченият като предпочитан ответник.

По отношение на следващия спорен въпрос от правна страна, а именно дали ищецът попада сред категорията служители, на които се полага безплатна храна, съдът намира следното:

Съгласно разпоредбата на чл. 181, ал. 1 ЗМВР на служителите на МВР се осигурява храна или левовата ѝ равностойност.

Съгласно чл. 142, ал. 1 ЗМВР служители на МВР са следните категории лица: 1. държавни служители – полицейски органи и органи по пожарна безопасност и защита на населението; 2. държавни служители; 3. лица, работещи по трудово правоотношение.

Не се спори между страните, а и се установява по делото, че ищцата има статут на служител по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР – държавен служител по Закон за държавния служител. Първият спорен от правна страна въпрос е спрямо служителите по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР намира ли приложение и ЗМВР като специален закон, и в частност прилага ли се разпоредбата на чл. 181, ал. 1 ЗМВР.

Съгласно разпоредбата на чл. 142, ал. 4 ЗМВР статутът на държавните служители по ал. 1, т. 2 се урежда със Закона за държавния служител и с чл. 56, чл. 151, ал. 1 и 7, чл. 156, ал. 4, чл. 181, ал. 3, чл. 182, чл. 185, ал. 1, чл. 186а, чл. 190, ал. 2, чл. 191 и 233 от този закон. Настоящият състав не споделя становището, че от изричното препращане към чл. 181, ал. 3 ЗМВР в нормата на чл. 142, ал. 4 ЗМВР се обосновава неприложимост на разпоредбата на чл. 181, ал. 1 ЗМВР. Този извод следва от систематичното тълкуване на разпоредбите в ЗМВР. Така според чл. 142, ал. 5 ЗМВР статутът на лицата, работещи по трудово правоотношение, се урежда при условията и по реда на Кодекса на труда и на този закон. Прилагайки стриктно двете норми, би се стигнало до положение, при което за служителите по чл. 142, ал. 1, т. 3 ЗМВР е приложима разпоредбата на чл. 181, ал. 1 ЗМВР, но по отношение на тези по чл. 142, ал. 2, т. 2 – че е неприложим. Подобно тълкуване поставя втората група служители в неравностойно положение спрямо останалите служители на МВР. Изключването на

статута на държавните служители по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР от приложното му поле, в който смисъл е тезата на ответника би противоречало на основните принципи на управление на държавната служба в МВР, посочени в чл. 141 ЗМВР и в частност на принципа на справедливо и равно третиране на работниците и служителите в системата на ЗМВР. Изключение по други признаци от състава на служителите няма, от което следва, че ЗМВР се прилага спрямо всички служители на МВР независимо дали статутът им се урежда само от ЗМВР или и от ЗДСл.

На следващо място, не се спори по делото, че правоотношението на ищеца е преобразувано по силата на § 69 от Закона за изменение и допълнение на ЗМВР.

Съгласно § 86 (в сила от 1.04.2015 г. - ДВ, бр. 14 от 2015 г.) от Закон за изменение и допълнение към ЗМВР за държавните служители в Министерството на вътрешните работи, заемащи длъжности за държавни служители по чл. 142, ал. 1, т. 2, чиито служебни правоотношения не са прекратени към 1 април 2015 г., се прилагат разпоредбите на действащото законодателство за държавните служители по чл. 142, ал. 1, т. 1 до прекратяване на служебните им правоотношения. По силата на § 69, ал. 1 ЗИДЗМВР (В сила от 1.02.2017 г. - ДВ, бр. 81 от 2016 г.) служебните правоотношения на държавните служители в МВР, за които се прилага § 86 от Закона за изменение и допълнение на Закона за Министерството на вътрешните работи (ДВ, бр. 14 от 2015 г.) и които към датата на влизане в сила на този закон заемат длъжности за държавни служители с висше образование и притежаващи висше образование, с изключение на тези от Медицинския институт на Министерството на вътрешните работи и на тези по § 70, ал. 1, т. 1, се преобразуват в служебни правоотношения по Закона за държавния служител, считано от датата на влизане в сила на този закон.

Съгласно § 69, ал. 6 ПЗРЗИДЗМВР при назначаването на служителите по ал. 1 се определя индивидуална основна заплата, не по-ниска от определеното към датата на влизане в сила на този закон възнаграждение, определено по реда на Закона за Министерството на вътрешните работи и включващо заплата за длъжност, допълнително възнаграждение за прослужено време и за научна степен и левовата равностойност на храната по чл. 181, ал. 1. Следователно на служителите с преобразувани правоотношения по ЗДСл., попадащи в приложното поле на § 69 ЗИДЗМВР, несъмнено се дължи левовата равностойност на храна на основание чл. 181, ал. 1 ЗМВР, като е предвидено поначало да бъде включена в размера на основното възнаграждение. Ето защо при преценка дали такава действително е начислена и изплатена с основното възнаграждение, според практиката на настоящия състав, изводът се формира при съблюдаване правилото на чл. 181, ал. 6 ЗМВР, според което сумите и доволствията по ал. 1 – 3 не се облагат с данъци. Така, при установяване от вещото лице, че в изплатеното възнаграждение не е включен компонент за суми по чл. 181, ал. 1 ЗМВР, на изследване подлежи дали цялата изплатена сума за възнаграждение е обложена с данък. В случай, че това е така, и при липса на разграничение на платена сума за храна като отделен компонент, то се обуславя извод, че в действителност такава не е платена.

Въз основа на горните съображения се обосновава извод за доказване на иска по основание, при което следва да бъде изследван и въпросът за размера на същия.

За определяне на условията и реда за осигуряване на храна или левовата ѝ равностойност на служителите на Министерство на вътрешните работи въз основа на законовата делегация на чл. 181, ал. 5 ЗМВР министърът на вътрешните работи издал Наредба № 8121з-773 от 1.07.2015 г. Наредбата урежда условията и реда за предоставянето им на служителите на МВР по чл. 142, ал. 1, т. 1 и 3 и ал. 3 ЗМВР, като не упоменава тези по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР. Съобразно разпоредбата на чл. 4 от Наредбата служителите на МВР, на които не се осигурява храна, получават

ежемесечно левовата ѝ равностойност, която се определя ежегодно със заповед на министъра на вътрешните работи.

Въз основа на законовата делегация на чл. 181, ал. 4 ЗМВР министърът на вътрешните работи е издал и заповеди за определяне на размера на левовата равностойност на храната на служителите на ЗМВР, като интересуващи настоящия процес с оглед заявения период са представените по делото Заповед № 8121з-****/28.12.2018 г., Заповед № 8121з-****/31.12.2019 г., Заповед № 8121з-211/20.02.2020 г., и Заповед № 8121з-1723/31.12.2021 г. на Министъра на вътрешните работи. Макар в същите да се сочи, че се отнасят до служителите по чл. 142, ал. 1, т. 1 и 3 ЗМВР, съдът намира, че определената сума следва да намери приложение и спрямо служителите по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР. От една страна ЗМВР не делегира права на министъра на вътрешните работи да определя кои лица следва да получават храна или паричната □ равностойност, а единствено възлага с подзаконов нормативен акт да се определят условията и редът за предоставяне на сумите и доволствията по чл. 181 съгласно ал. 4 на чл. 181 ЗМВР/ЗМВР. Следователно при определяне кои лица имат право на безплатна храна или левовата ѝ равностойност съдът следва да се съобрази единствено с разпоредбите в ЗМВР, а аргументи в подкрепа на възприетия извод за доказване на иска по основание, извлечени от този нормативен акт, бяха изложени по-горе. Ето защо, с оглед гореизложените мотиви на съда, според които ответникът Академия на МВР дължи левова равностойност за неосигурена храна и на служителите по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР и предвид липсата на правна уредба относно нейния размер, следва по аналогия съответно приложение да намерят именно правилата на посочените подзаконов нормативни актове. Ето защо и на основание чл. 4 от Наредба № 8121з-773 от 1.07.2015 г. за условията и реда за осигуряване на храна или левовата ѝ равностойност на служителите на МВР във връзка със заповедите на министъра на вътрешните работи на ищеца за процесния период се дължи ежемесечно левова равностойност за неосигурена храна в размер на 120 лева.

Като размер на сумата, представляваща сбор от ежемесечната парична равностойност на безплатната храна за периода от 10.12.2019 г. до 10.12.2022г., съдът съобразно вменената му компетентност по реда на чл. 162 ГПК намира, че за период от 36 месеца възлиза на сумата от 4320 лв.

Следователно искът следва да бъде уважен срещу предпочитания ответник за пълния предявен размер.

В случая, с оглед вече формираните по-горе горни правни изводи, че пасивно легитимиран да отговаря по предявените искове се явява именно посоченото като предпочитан ответник лице, а не евентуален такъв, то съдът приема, че не се е сбъднало вътрешното процесуалното условие за разглеждане на предявените срещу него при условията на евентуалност искове, поради което и не дължи произнасяне по тях с настоящия съдебен акт.

По разноските:

Ищецът претендира разноски в размер на 400 лв., представляващо платено адвокатско възнаграждение. Предвид изхода на спора предпочитаният ответник следва да бъде осъден да заплати на ищеца сумата от 400 лв., съразмерно на уважената част от иска.

На основание чл. 78, ал. 6 ГПК ответникът следва да бъде осъден да заплати по сметка на СРС държавна такса в размер на 172,80 лв., представляваща разноски по делото, съразмерно уважената част от иска.

Евентуалният ответник МВР има право на разноски по делото, доколкото претенцията спрямо него не се разглежда предвид уважаването на исковете срещу

главния ответник, с оглед на което по аналогия от чл. 78, ал. 4 ГПК, на последния следва да се присъди сумата от 100 лв. юрисконсултско възнаграждение.

Доколкото при евентуалното субективно съединяване на исковете всички процесуални действия както по главния, така и по евентуалния такива, се развиват в едно производство, в което на евентуалния ответник е предоставена възможност да осъществява активна защита, процесуалните му права при краен резултат – уважаване на главния иск и не разглеждане на евентуалния, следва да бъдат приравнени на ответника, спрямо когото производството е прекратено /в посочения смисъл – определение № 429 от 08.08.2017 г. по ч. т. д. № 1401/2017 г. на ВКС, I Т0/.

Евентуалният ответник претендира юрисконсултско възнаграждение, което съдът определи на сумата от 100 лв. въз основа на чл. 78, ал. 8 ГПК, вр. чл. 37 от Закон за правната помощ и чл. 25, ал. 1 от Наредбата за заплащането на правната помощ.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА Академия на МВР, БУЛСТАТ ***** да заплати на М. Г. Б., ЕГН ***** на основание **чл. 181, ал. 1, пр. 2 ЗМВР** сумата от **4320 лева**, представляваща неизплатена легова равностойност на храна за периода от 10.12.2019 г. до 10.12.2022 г., ведно със законната лихва, считано от предявяването на иска – 24.01.2023 г., до окончателното плащане на сумите.

ОСЪЖДА Академия на МВР, БУЛСТАТ ***** да заплати на основание чл. 78, ал. 1 ГПК на М. Г. Б., ЕГН ***** сумата от **400 лв.**, представляваща направени разноски по делото.

ОСЪЖДА М. Г. Б., ЕГН ***** да заплати на основание чл. 78, ал. 4 ГПК на Министерство на вътрешните работи, БУЛСТАТ ***** сумата от **100 лв.**, представляваща направени разноски по делото.

ОСЪЖДА Академия на МВР, БУЛСТАТ ***** да заплати на основание чл. 78, ал. 6 ГПК по сметка на СРС сумата в размер на **172,80 лв.**, представляваща разноски по делото съразмерно на уважената част от иска.

Решението може да се обжалва пред Софийски градски съд в 2 – седмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____